

Brev från den nya världen

Brevet

Brevet är skrivet för det här läromedlet, men det bygger på Fredrika Bremers verkliga brev till sin syster Agathe under Amerikaresan 1849–1851. Allt det berättar är sant.

Washington, USA, juli 1850

Kära Agathe,

tack för ditt senaste brev! Jag har läst det många gånger. Nu sitter jag vid ett öppet fönster i Washington, USA:s huvudstad. Sommaren här är så het att man knappt kan tänka.

Du vet varför jag reste hit: jag ville se den unga demokratin med egna ögon, och framför allt ville jag förstå hur kvinnorna lever i det här landet. För nio månader sedan steg jag i land i New York, och sedan dess har jag varit på resa nästan hela tiden.

I vintras besökte jag New England, i nordöstra USA. Där träffade jag flera berömda författare, bland andra Ralph Waldo Emerson och Henry Wadsworth Longfellow. Men det är inte de berömda människorna som lär mig mest om Amerika. Det är hemmen. Överallt öppnar familjer sina dörrar för mig, och jag får se hur människorna verkligen lever. Jag har också besökt skolor och fängelser, för jag vill förstå hela samhället.

I våras reste jag söderut, till Charleston i delstaten South Carolina. Södern är vacker, men där såg jag också det värsta jag har sett: slaveriet. Människor äger andra människor. På en marknad i Georgia såg jag människor säljas som varor. Jag har talat med många slavar och lyssnat på deras berättelser om sina egna liv. Deras röster följer mig överallt.

Nu är jag i Washington, och varje dag går jag till kongressen. Oftast sitter jag på läktaren i senaten, eftersom jag hör talarna bäst där. Politikerna debatterar just nu slaveriets framtid, och hela landet väntar på resultatet. Alla som talar är män, och bara män får rösta. Samtidigt ser jag något som ger mig hopp: amerikanska kvinnor går samman i föreningar för att förändra samhället, och flickorna får gå i skola.

Den fjärde juli, på USA:s nationaldag, var jag bjuden till Mount Vernon, George Washingtons gamla hem. Tänk, Agathe – din syster har stått i den första presidentens trädgård!

I höst reser jag västerut för att besöka svenska och norska utvandrare som har byggt nya hem där. I vinter hoppas jag få se ön Kuba. Det blir många fler brev till dig.

Men viktigast av allt: hur mår du, min kära syster? Du skriver så lite om din hälsa, och jag oroar mig. Vila mycket, så att du är starkare när jag kommer hem nästa år. Då sätter vi oss i soffan på Årsta, och jag berättar allt – varje resa, varje möte, varje hem.

Din egen Fredrika

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
het	mycket varm
en demokrati	ett land där folket väljer vilka som ska bestämma
stiga i land	gå från en båt upp på land
berömd	mycket känd
ett fängelse	en plats där människor sitter inlåsta som straff
en delstat	en del av ett land, till exempel i USA
en vara	en sak som man köper och säljer
en kongress	USA:s riksdag, där politikerna fattar beslut
en läktare	platser där publiken sitter och tittar eller lyssnar
debattera	diskutera en viktig fråga
en förening	en grupp människor som arbetar tillsammans för något
en utvandrare	en person som flyttar från sitt land till ett annat land

Läsförståelsefrågor

1. Varför reste Fredrika till Amerika?
 1. Hon ville studera det nya landet och särskilt kvinnornas liv.
 2. Hon ville sälja sina romaner till amerikanska förlag.
 3. Hon ville hälsa på släktingar som hade utvandrat.
2. Vad lär Fredrika sig mest av, enligt brevet?
 1. Mötena med berömda författare.
 2. Vardagslivet hemma hos vanliga familjer.
 3. Tidningarna i Washington.
3. Vad såg Fredrika på marknaden i Georgia?
 1. Utvandrare som sålde sina möbler.
 2. Politiker som höll tal mot slaveriet.
 3. Människor som blev sålda som om de vore saker.
4. Varför väljer Fredrika oftast senatens läktare?
 1. Ljudet är bättre där, så hon uppfattar talen.
 2. Hon känner flera av politikerna där.
 3. Det är den enda plats där kvinnor får sitta.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Fredrika träffade författaren Ralph Waldo Emerson.
 2. Fredrika tycker att de berömda människorna lär henne mest om Amerika.
 3. Fredrika åkte till Mount Vernon med båt.
 4. Fredrika planerar att besöka Kuba i vinter.
6. Vilka två saker har Fredrika besökt för att "förstå hela samhället"?
7. Vad oroar Fredrika när hon tänker på sin syster? (öppen fråga)
8. "Deras röster följer mig överallt." Vad menar Fredrika med det? (inferens)
9. Varför ger kvinnornas föreningar Fredrika hopp, tror du? (inferens)

Facit

1. Hon ville studera det nya landet och särskilt kvinnornas liv.
1. Vardagslivet hemma hos vanliga familjer.
1. Människor som blev sålda som om de vore saker.
1. Ljudet är bättre där, så hon uppfattar talen.
1. ja b) nej (det är hemmen som lär henne mest) c) det står inte i texten d) ja
- Skolor och fängelser.
- Exempel på svar: Systemen är sjuka och skriver väldigt lite om sin hälsa, så Fredrika oroar sig för hur hon egentligen mår.
- Exempel på svar: Hon kan inte sluta tänka på slavarnas berättelser. Det hon har hört påverkar henne hela tiden, var hon än är.
- Exempel på svar: Kvinnorna väntar inte på att männen ska ändra samhället, utan organiserar sig och arbetar själva för förändring. Det visar att kvinnor kan påverka, även utan rösträtt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Brevet bygger på Fredrika Bremers verkliga resebrev till systemen Agathe, utgivna som "Hemmen i den nya världen" (1853–1854). Allt centralt är belagt: ankomsten till New York i oktober 1849, mötena med Emerson och Longfellow i New England, Charleston våren 1850, en slavauktion i Georgia, de dagliga besöken i senaten och utflykten till Mount Vernon den 4 juli 1850. Originalbrevet skrevs på 1800-talets svenska; här är språket modernt. Det som har hänt står i preteritum och perfekt (*reste, såg, har talat*), nuet och planerna i presens – öva växlingen samt tidsuttryck (*i vintras, i våras, i höst, i vinter*). Slaveriet är ett tungt ämne; ge gärna historisk bakgrund före läsningen.

Diskussionsfrågor

- Fredrika menar att man förstår ett land bäst genom dess hem. Håller du med? Varför/varför inte?
- Fredrika såg en stor orättvisa och skrev om den så att hela världen fick läsa. Vilka sätt finns det idag att berätta om orättvisor?
- Kvinnorna i brevet fick inte rösta men organiserade sig i föreningar. Hur kan människor påverka samhället utan rösträtt?
- Vad skulle du vilja visa Fredrika om hon kom till ditt hemland – och till Sverige idag?
- **Skriv (5 meningar):** Skriv ett brev till en person du saknar. Berätta vad du har sett och upplevt den senaste tiden.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Fredrika Bremer – https://en.wikipedia.org/wiki/Fredrika_Bremer
- Nationalencyklopedin: Fredrika Bremer – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/fredrika-bremer>
- Svenskt Biografiskt Lexikon: Fredrika Bremer – <https://sok.riksarkivet.se/sbl/Presentation.aspx?id=16936>
- Fredrika Bremer-förbundet: Vem var Fredrika Bremer? – <https://fredrikabremer.se/om-oss/vem-var-fredrika-bremer/>
- SO-rummet: Fredrika Bremer – <https://www.so-rummet.se/kategorier/fredrika-bremer>

Faktagranskad i juni 2026. Fredrika Bremer föddes 17 augusti 1801 på Tuorla gård i Piikkis socken nära Åbo i Finland (som då tillhörde Sverige) och dog 31 december 1865 på Årsta slott söder om Stockholm. Hon debuterade anonymt 1828 med "Teckningar ur hvardagslifvet", reste i USA 1849–1851 (boken "Hemmen i den nya verlden", 1853) och gav 1856 ut romanen "Hertha", som bidrog till 1858 års lag om att ogifta kvinnor kunde bli myndiga vid 25 år (automatiskt från 1863) och till att Högre lärarinneseminariet öppnade 1861. Fredrika Bremer-förbundet grundades 1884, efter hennes död. Bilden är ett porträtt daterat 1855–1865; fotograf/konstnär anges som okänd i Wikimedia Commons.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.